

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 45 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 19 FEBRUARI.

Baron d'Anethan had onlangs eene transactie voorgesteld opzichthens de kerkhoven en deze openbaar gemaakt in het *Journal de Bruxelles*.

Wij hebben dit voorstel zelfs niet aangehaald, omdat het onbetwistbaar moest verworpen worden.

Mgr de bisschop van Doornik heeft die zoogezegde transactie, door eene circulaire gansch den bodem ingeslagen.

Wij staan ons recht, dat niet te weêrleggen is, in zake der kerkhoven, voor niets ter wereld af; wij erkennen in dat recht geene transactie.

Baron d'Anethan antwoordt nu weêr aan Mgr den bisschop; doch zoo min de aangehaalde bewijsreden, als de toon van dien brief, kan de goedkeuring onzer partij bekomen.

De personen die tot heden hun abonnement aan den *Postrijder* niet betaald hebben, worden vriendelijk verzocht ons deszelfs bedrag te doen toekomen, tenzij dat zij verlangen eene kwittantie, door de post te ontvangen met verhooging van 25 centimen voor kosten van inbreuing.

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ & d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois de FEVRIER 1874 est en vente chez M. COLLÉE. Avec carte. Prix 25 centimes.

BINNENLAND.

In de vorige week heeft de graaf van Vlaanderen incognito zich naar Parijs begeven; hij bracht daar een dag door, donderdag, om tegenwoordig te zijn op eene bijeenkomst van de prins van Orleans, ten huize van den hertog van Anhalt, en die ten doel had het regelen van verdeling der goederen, welke krachtens de jongst uitgevaardigde wet aan de familie zijn teruggegeven.

De Koning der Belgen, zijn broeder (de graaf van Vlaanderen) en zijne zuster, prinses Charlotte, ex-keizerin van Mexico, hebben voor hun aandeel ruim 41 miljoen gekregen. Het grootste deel dezer som zal dienen tot vergrooing van het gemeenschappelijke kapitaal der koninklijke Belgische familie, door Leopold I vastgezet en behouden gebleven, overeenkomstig de bepalingen van zijn testament.

De leening van Brussel van 1874, die tot 76 miljoen belooft, heeft bijna tweemaal de aangebodene loten opgezameld. Dit toont de macht van het spaargeld, het kleine spaargeld des lands. De inschrijvingen van 1 tot 5 stukken waren zeer talrijk, en wij hebben met vermaak vernomen, dat het bestuur der leening ze allen aanvaardt, en maar de groote inschrijvingen aan de vermindering heeft onderworpen. Deze laatste zijn op 16 t. h. gebracht.

Sprekende van de inschrijving tot de leening van 1874, zullen wij zeggen, dat de nieuwe bank der Union er een zeer belangrijk deel aan genomen heeft. De cliënten dezer bank hebben voor meer dan 128,658 titels ingeschreven. Men heeft gemeend, dat het ingebeelde inschrijvingen waren, maar de bank kan bewijzen, dat zij ernstig zijn en dat die uitslag te danken is aan hare inrichting, die dezelfde is als deze van de oude bank der Union.

Een heer bood zich dinsdag bij eene wisselaar aan om op de brusselsche leening in te schrijven voor vijf obligaties, maar stelde tot voorwaarde dat hij de door hem aangeduide nummers moest hebben, nummers die allen in betrek stonden met dagteekeningen in zijn leven: het eerste nummer moest het jaartal zijner geboorte zijn; het tweede dat zijner eerste communicatie; het derde het jaartal waarin hij den prijs in den algemeenen kampstrijd behaalde; het vierde den dag van zijn huwelijk en het vijfde de geboorte van zijn zoon.

Met die nummers was die man zeker de groote premie te winnen. Dat de wisselaar daaraan niet kon voldoen zal men wel kunnen denken.

Men schrijft uit Bergen, 12 februari: « Dinsdag morgen brachten twee gendarmen der brigade van Boussa een man sterk gebonden, gevatelijk naar de celvangenis van Bergen. Een dezer dappere agenten van de openbare macht droeg een zwaren voorhamer; de andere een grooten zak met gereedschappen ten gebuik van dieven, zoals: haken, valsche sleutels, hooren, hefloemen, breekrans en andere overtuigingsstukken.

De rechterlijke politie was sedert vijf of zes weken te weten gekomen, dat er te Boussa een erge diefstal werd beraamd. Alle nachten waakten zij goed, vooral aan drijf of vier huizen.

Vrijdag avond verzocht de luitenant Oudart, van Bergen, den hr. D... ontvanger der registratie, om hem voor een deel van den nacht de gastvrijheid te verleen. Hij plaatst zich in het bureel achter eene bibliotheek met den brigadier Mathieu, van Boussa, en den brigadier Baivier, van Bergen. Om 1 uur 'smorgens hoorde de kleine verborgene

troep buiten lichte stappen. Iemand kwam met voorzorg naderbij. De dief bleef staan, luisterde een oogenblik, lichte dan de luiken op, deed met gemak het venster op, klom er door en sprong in de kamer. Hij stond weer stil, Alles was kalm. Hij legt zijne werktuigen op den vloer, trekt een fosfoorstekje uit zijnen zak en wrijft het af op zijne broek. De fosfoor ontloft.

— Halt! roept de luitenant op dit oogenblik uit en met vaste hand (in de andere hield hij een revolver) grijpt hij den elendige aan.

Deze slaakt een afgrijselijk vloek en verweert zich met hopeloos geweld. In de duisternis springt een der brigadiers naar zijnen luitenant en grijpt hem bij de keel. Een revolvershot ging af, gelost door den officier om den schelm of zijne medeplichtigen, die zich buiten zouden bevinden, bang te maken, ook misschien wel zonder het te willen gedurende de worsteling.

Gedurende dien tijd, dat is twee of drij seconden had de gendarm, volgens bevel, eene lamp ontstoken.

— Geef u over! gij zijt in de handen der gendarmen! roept de luitenant.

Maar de dief, wiens armen men vasthield, beet als een razende.

Eindelijk moest hij toegeven, zich de handen laten binden en bedroefde den weg naar de kazerne inslaan. Daar boden de gendarmen, die verhoord om hante vast waren, hem een borrel aan.

De aangehouden is een genaamde Jules Sarot, oud 40 jaar, geboren te Sirault en gehuwd te Bossu. Zijne voorgaanden zijn zeer slecht; reeds heeft hij veroordeelingen ondergaan.

Denzelfden nacht heeft men te Bossu verschillende huiszoekingen gedaan. In naburige gemeenten heeft men twee aanhoudingen bewerkstelligd, die schijnen in betrekking te staan met dezen diefstal.

Ook zegt men dat er verscheidene andere misdaden zouden ontdekt zijn geworden.

Waregem is ook het tooneel geweest van een dier feiten, die zeer te betreuren zijn. Bij gelegenheid der loting hadden zich eenige lotelingen, met hunne kameraden zoo zeer in den drank vergeten, dat zij veelver aan woeste dieren dan aan menschen geleken. Zij liepen zwijnelend en schreeuwend langs de straten, tot zij eindelijk aan het vechten geraakten. De politie snelde aanstonds toe om hen tot bedaren te brengen, maar in een oogenblik werd de worsteling algemeen. Allen te gelijk verzetten zich tegen de openbare macht; veldwachters en gendarmen kregen schuppen, stooten en slagen, doch de politie kreeg eindelijk de overhand en 't gelukte haar een halve dozijn der bijzonderste vechters achter de grondsels te zetten. Er is proces verbaal ten humen laste opgemaakt.

De genaamde J. Saclens, loteling der wijk Nieuwenhove, is gevaarlijk gekwetst door messsteken, die hij door een onbekende onder het naar huis gaan bekomen heeft. Deze jongen is te beklagen, daar het een vreedzaam en braaf jongeling is. Men hoopt in ons dorp, dat men het toekomende jaar maatregelen zal gebruiken om zulke feiten te vermijden en bijzonderlijk zou men gaarne zien, dat het gerecht van Kortrijk, dat slach van misdaden wat streng beoordeelt.

— *Stets voor de hoeriers.* — Een fransche geloofzending in China heeft eene plant naar Europa meegebracht, wier bladeren en bloemen driemaal daags van kleur veranderen.

— Men zegt, dat er eene spanning ontstaat is tusschen het Nederlandsche gouvernement en het onze, nopens de internationale overeenkomst van het kanaal van Terneuzen. Holland zou, volgens 't schijnt, het verdrag opgezegd hebben en drie reclamatiën aangeduid hebben waarvan het de inschrijving vraagt in het toekomende verdrag. Eerstens wil het niet meer hooren spreken van het recht voor België om het waterpeil boven het gewone te verheffen; volgens eischt het dat de gronden, ingenomen om de werken van het nieuw kanaal uit te voeren door België aangeworven worden en domeingoeederen in Holland worden; eindelijk zou het willen ten gunste der haven van Terneuzen dat het voordeel van al de gunstarriven bestaande of te maken in België of de spoorwegen van rechtswege aan Terneuzen zou toekomen.

BUITENLAND.

Nederland.

Hoe dapper de Nederlanders voor Atehin hebben gestreden, en met hoeveel moeilijkheden zij te kampen hebben, blijkt opnieuw uit een particulieren brief. Wij lezen daarin het volgende:

Den 14 december was een warme dag! Aan het hoofd van twee halve bataillons, van een peloton sapeurs en een peloton cavallerie, verliet generaal Verspeck het bivak; overste Engel volgde in reserve. Voor Tiban gekomen, kreeg majoor Romswinkel last om met twee compagnieën stelling te nemen tegenover 's vijands linkervleugel, kapitein Meis met twee andere compagnieën achter den steilen oever der Lagune. Overste Van Thiel moest zijn korps achter Moesapi om, naar den westkant geleiden, majoor Luijms zich met de bezetting van Moesapi voor de Kotta stellen.

In de grootste orde marcheerden daarna de verschillende afdelingen op, tirailleurs vooruit. Een vervaarlijk geschut en geweeruur berste nu los uit Tiban; van onze zijde bleef het niet onbeantwoord. Zoodra overste Van Thiel tegenover de oostzijde der kampong was gekomen, gaf de generaal het teken van stormen, en toen wierpen

de troepen zich in volle vaart op de Kampong. Het gelukte den overste Engel, die ook bevel had ontvangen om op te rukken, met twee compagnieën er het eerst binnen te dringen; bijna gelijktijdig volgden de overige afdelingen op andere punten.

Er werd verwoed gevochten; het was een strijd van man tegen man; maar spoedig waren wij meester van Tiban. Zoo goed wist de vijand zijn aflocht te denken, dat in weêrwil wij van drie zijden op hem aandrongen, en hij slechts over de laguna kon retireeren, ons geen enkele gewonde of gevangene in handen viel. Honderd vijftien lijken van Alchinezee bedekten den grond. Ons verlies bedroeg 6 dooden en 59 gewonden. Tot de laatste behoorde kap. De Jouch, de 1° luit. Oosthout en de Visser, 2° luit. Bleekhuis, die een klewanghouw over den voet, en de 2° luit. Van Stappershoef, die een kap over het hoofd kreeg.

Bij de bestorming bleek het, dat er drie borsverwonden achter elkander waren opgeworpen, de luitenkruin beklom met gevlochten nipa-zakken met aarde gevuld, en dat er 6 stukken geschut in batterij stonden. Het succes van dezen heeten strijd was belangrijk; want alle verdere versterkingen bleken dien dag, en den volgenden, geheel verlaten te zijn, zelfs de forten Perak, Babi en Boekit-radja-bedil. In dit laatste fort vond men een vervaarlijk lang kanon, van dezelfde afmeting als dat in Moesapi was gevonden. Een spion wist te vertellen, dat een tiende der verdedigers van Tiban ontkwam; dat Toekoe Ibrahim was gesneveld; dat Panglima Polim een gemaat dicht langs het hoofd was gevoglen, hetgeen hem zoo bevreemd had gemaakt, dat hij zich op een mur alstands achter den kraton had teruggetrokken; eindelijk dat ook Toekoe Kalfi den moed had verloren, en zich achter den kraton had gelegerd. Dat die berichten niet geheel uit de lucht waren gegrepen, bleek eenige dagen later, toen kolonel Wiggers van Kerchem, op de woning van Toekoe Kalfi afgaande, bijna geenen weerstand ontmoette, en 's mans woning bijna verlaten vond.

Bijna dagelijks wordt het bivak verwisseld voor een ander, ook dan als niet noodig schijnt te zijn. Daarvan is die ellendige cholera de schuld. De geneeskundige faculteit beweert namelijk, dat de ziekte door gedruide verplaatsing zal afnemen. Het is te hopen, want zij heeft ons al erg genoeg gekleiderd. Wat is er van het altijd zoo vroolijk bivakleven over? Het bivak is en blijft stil; nooit kwinkslagen of gelach; alleen nu en dan het erbarmelijk gekerm van een nieuw aangezet. Is het wonder dat de soldaten, na men lang vermoedens en kogels getrotseerd te hebben, toch met looden schoenen naar het bivak marcheeren?

Frankrijk.

Sedert eenigen tijd is er te Parijs een overvloed van vijfkransstukken. Er zijn er zooveel in omloop dat de vertegenwoordigers der verschillende gouvernementen, in het ministerie van buitenlandsche zaken voor de muntkonferentie vereenigd, besloten hebben dat men er voortaan de helft minder zou slaan. De vervalschers hebben niet nagelaten die vlag waar te nemen, om er zooveel mogelijk stukken onder te mengen van een grijsachtig metaal, tin of zink, overdekt met eene lichte laag zilver op het vlak en op den kant. Die stukken dragen het jaartal 1871, en verbeelden de kracht tusschen twee vrouwen geplaatst. Men weet dat de Commune geld geslagen heeft bij middel van staven, door de Bank geleverd. De stempel door haar gekozen, is juist degenen door de vervalschers gekozen. Links het jaartal is er dus, in plaats der bie, welke het gewoon fabriekmerk is, eene drieland.

Politiek overzicht.

De keizer van Rusland heeft zondag op een banket, in zijn paleis gegeven ter eere van zijnen doorlichtigen gast den keizer van Oostenrijk, eene bast uitgebracht, die de vrienden van den vrede verheugen zal. Hij heeft gedronken op de wederzijdsche vriendschap, die de vorsten der machtigste staten van Europa, Oostenrijk-Hongarie, Engeland, Duitschland en Rusland vereenigt, wat mag beschouwd worden als de beste waarborg voor den europeeschen vrede.

Het duitsch Parlement zet de beraadslaging voort van het wetsontwerp, rakende de krijgsinrichting. De heer von Moltke heeft in de zitting van maandag eene langdurige redevoering uitgesproken, waarin hij natuurlijk zeer sterk het ontwerp van het gouvernement verdedigde. Terwijl hij de vredelievendste verklaringen herhaalde, drong hij op de noodzaaklijkheid voor Duitschland aan, om een ontzaglijk leger te behouden, ten einde zich het bezit te kunnen verzekeren der overwinningen, in den laatste oorlog gedaan in eene gelukkigen veldtocht van zes maanden, overwinningen, voegde hij er bij, die, men mag er zich aan verwachten, Duitschland gedurende vijf jaren door de wapens zal mogen verdedigen.

Na die redevoering werd het ontwerp van het gouvernement naar eene commissie van acht en twintig leden verzonden.

Bij den aanvang der zitting heeft een der vertegenwoordigers van den Elzas en Lorrenen, de heer Teutsch, een voorstel nedergelegd, strekkende om de bevolking dier provincien te raadplegen over het vraagstuk huer inlijving bij Duitschland. Ommoedig te zeggen dat dit voorstel niet de

minste kans heeft om aangenomen te worden. Het zal ook maar gedaan zijn als protestatie tegen een vervuld feit.

Uit Frankrijk is geen bijzonder nieuws. De kiesbeweging is in het departement van Vancluse begonnen; de republikeinen zijn er in meerderheid, doch hebben nog geen bepaalden keus gedaan. Men spreekt er van Ledru-Rollin voor te dragen.

Eene depeche uit Londen meldt dat de demissie van M. Gladstone is aangenomen. M. Disraeli is door de koningin te Windsor ontvangen geworden.

Italië. 19 febr. 1874.

Het Colyseum, het oude Romeinsche strijdperk waar zoo vele duizende martelaren onder de tanden der wilde dieren verscheurd werden, tot groot vermaak der toenmalige vervolgers; die plaats door drongen en geheiligd door het bloed van de eerste christenen, is op de schandelijkste wijze onteerd geworden.

Het kruisbeeld, dat zich in het midden verheft, is omver gerukt en de statien van den Kruisweg zijn afgebroken en verwoest. Zelfs de Protestanten en de Schismatieken zijn over zulke ongehoorde schandaal verontwaardigd. De bevolking van Rome, bij wie nog alle godsdienstig gevoel niet verdwenen is, zucht en weent over die heilighschenderij en vrees met reden de strenge wraakneming van God over de stad. Wat ons bovendien ten zeerste bedroeft heeft is: dat prinses Margareta, de toekomstige koningin, indien God de zaken niet verandert, die verwoesting door hare tegenwoordigheid heeft goedgekeurd en aangemoedigd.

Een revolutionair blad, verslag gevende over de zoogezegde opdelvingen van kunstwerken, die de heilige plaats onteeren, zegt: Na de statien moet ook het kruis verdwijnen dat in het midden staat, en dan het altaar, dat een der bouggewelven van den eersten kring versiert; gelijkelijk moet alle godsdienstig zinnebeeld met den weg worden geruimd. Welnu, dat altaar bevat een miraculeus kruisbeeld, dat sedert vele eeuwen daar vereerd wordt. Het werd er geplaatst op het einde der 3° eeuw, door den Paus Anastasius II. De bewaking er van werd toevertrouwd aan de broederschap van de wachters der *Via Lanteranense*, die gelast waren met het beschermen der pelgrims tegen de aanvallen der roovers. Later toen de broederschap geene reden van bestaan meer had, ging gemelde zorg over tot de broederschap van het *Gonfalone*, die eene altijdbrandende lamp voor het altaar onderhield.

De delvingen in het Colyseum kunnen geen hoegenaamd nut onder opzicht van kunst of oudheid opleveren; zij zijn door den helschen haat tegen al wat godsdienstig is, ingegeven. In 't begin dezer eeuw heeft men insgelijks delvingen gedaan, maar deze moeten staken, uit hoofde dat zij niets opleverden en ten andere oorzaak gaven van uitbrekende pestziekten.

Gisteren en eergisteren hebben verscheidene katholieken uit verschillende landen zich naar het Colyseum begeven om er eene laatste maal den kruisweg te gaan terwijl er nog eenige christene gedenktekenen bestonden. Die godvruchtige oefening was hartroerend om zien. Terwijl die geloovigen knielden en baden in 't oude martelarsperk, waren de werkheden bezig met hamer en breekrans de twee of drie statien die nog rechtstonden, te vernielen. Men kon zich op den Calvarieberg gedacht hebben, bij de kruisiging van Onzen Heer. Godslasteringen en spottentjen waren er niet te kort. Nu dat alle godsdienstige zinnebeelden weggeruimd zijn, heeft men de delvingen gestaakt. Waarom? Men weet het niet, maar het doeleinde van die werken is het niet bereikt?

Om beter te laten oordeelen over de inzichten onzer bestuurders in de zoogezegde kunstwerken, laat ik hier eene regelen volgen getrokken uit het officieel blad van onzen burgemeester, het *Popolo Romano*: « Waartoe zooveel beslag gemaakt over twee ongelijke balken? Het geldt hier toch maar twee stukken hout... » Het kruis van het Colyseum is gevallen; er blijven nog vele andere staan. Men kan ze nu nog tellen. Maar als zij ook voor de wetten des voortgangs zullen neêrgeboogen zijn, zal er nog een bloejen op St-Pieterskerk; dat, wij stemmen er in toe mag op zijne plaats blijven.

Buiten het Colyseum zijn nog eenige kunstgebouwen die aan hunne eerste bestemming moeten teruggegeven worden; maar men moet zachtjes en allengskens te werk gaan; het is genoeg dat metertijd men daartoe komt.

Die woorden laten gerog zien wat lot men de pauselijke stad beschikt.

— De II. Vader die reeds in zijne toespraak van den 1 februari zijne droetheit over het onteeren van den Kruisweg in het Colyseum getoond had, heeft bovendien eene novene van boetedigingen doen onderhouden in de kerk der Heilige Cosmas en Damianus. Een *Incito* van den Kardinaal Vicaris noodigt alle Romeinen uit tot het onderhouden van dit openbaar gebed, dat op 17 dezer eindigen zal.

Den 6 laatstleden, hadden reeds 5,000 katholieken eene manifestatie tegen het onteeren van het Colyseum gehouden, door er in geregelde orde den kruisweg te gaan. Onder hen werden vele bisschoppen, adellijke Romeinsche dames en prinses opgemerkt.